

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Aurum Sapientvm, Sive Ars, Sine Scelere, & cum virtute,
ditescendi**

Masen, Jacob

Coloniae Ubiorum, 1661

Quæstio III. In quo consistat rectus divitiarum usus?

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55377)

depressæ fortunæ: ille oratione Sapiientis, & rebus ad victum necessarijs acquiescat, dum præsijs monitisq; robustioribus firmetur, Interea hanc regulam sequatur. TAM EGES- TATEM HONESTO LABORE DECLINANDAM ESSE, QUAM NON SPECTANDAM ABUNDAN- TIAM, Pericula enim ultro accersenda non sunt, satis erit oblata superasse.

Q U Æ S T I O III.

In quo consistat rectus divitiarum usus?

Divitiæ ut gladius tractandæ sunt, non manu pueri, ut inter spinas rosæ: nam pungūt frequenter, ut scorpius captandæ: nā caudā, & exitu, plerumq; infelici feriunt. Præ- claro sunt equo similes, freno rationis ac prudentiæ indigent. Bonæ sunt divitiæ si in a- nimofas prudentesq; manus incidant. *Mag- nus ille est, Seneca ait, qui fictilibus sic utitur quemadmodum argento; nec minor ille, qui sic argento utitur quemadmodum fictilibus, infir- mi est animi pati non posse divitias.* *a* Vis scire cui divitiæ convenient? *Bona est substantia, cui non est peccatū in conscientia, & nequissima paupertas in ore impij. b* *Contra verò Ignis in domo impij thesauri iniquitatis. c* & *Va vobis di-*

a Epist. 5. ad Lucil. *b* Eccl. 31. 30. *c* Mich. 6.

divitibus, quia habetis consolationem vestram.

a Rectè Basilius. Quatenus divitia suos possessores bonos non efficiunt, eatenus non sunt habenda in bonis. b Quid igitur consilij? David afferet. Divitia si affluant, nolite cor apponere. c Fac divitias habeas, quas in tuâ aliorumq; necessitatem potius divides, quàm thesaurum in arca repositum. Vbi enim thesaurus tuus, ibi est et cor tuum? d Meministine histor. quam de S. Antonio Paduano annales referunt? e Ille in exequijs usurarij ad confertam populi concionem verba facturus, postquam, ut erat vir sanctæ pietatis. fervorisque plenus, illorum felicitatem infelici plerumq; absolvi exitu docuisset, qui cor terrenis potius, quam cœlestibus opib⁹ affixere. divina quadam luce zeloq; animatus. Mortuus, exclamat hic dives est ac sepultus in inferno, ite protinus atq; illius scrutamini thesaurum, cor defuncti in illo repertum, enuntiatae veritatis testimoniū dabit. Attoniti parentes, atq; amici, exploratū quāto ocyus discedūt, & cor hominis etiā nū calens palpitansq; in medio nummorum acervo reperiunt. Divitia si affluant, nolite cor apponere. Infelix negotiatio quæ hoc exitu absolvitur. Filioli, Christus inquit,

quam

a Luc. 6. 26. b Orat. 14. de div. c Ps. 62. 21. d Mat. 6. 21. e Sur. Jun. 13.

quam difficile est confidentem in pecuniis in regnum Dei introire! facilius est Camelum per foramen acus transire. (a) Qui ad opes à Deo cor transferunt, raro illud recipiunt, excordes inter opes manent. Aliud longè David à Deo precatur. *inclina cor meum in testimonia & non in avaritiam* (b) Quid ita tantine res periculi amare pecuniam? respondet Siracides, *qui aurum diligit, non iustificabitur* (c) Nec minus obscure in Evangelio Christus. *Nemo servus potest duobus dominis servire, aut enim unum odio habebit, & alterum diliget: aut uni adharebit, & alterum contemnet; non potestis Deo servire & Mammona.* O quam pauci has æternæ Sapientiæ voces ad animum admittunt! *Audiebant* (pergit Evangelista) *omnia hæc Phariseis, quæ erant avari, & deridebant illum.* (d) Vident Eucliones, rident & Epulones, sed Deus quoque *in interitu illorum ridebit.* Veneramur hos in seculo divites, hos observamus, felicesque ac beatos dicimus. *Deus autem novit corda eorum, quia quod hominibus altum est, abominabile est ante Deum.* (e) Non fulgor vestium, non comitatus satellitum, non byssus ac purpura divitem illum Helluonem commenda-

a Marc. 10. 24. b Ps. 118. c Eccl. 31. 8.
d Luc. 16. 13. e Ibid. 15.

re Deo poterant, inter centones, ulcera ca-
æſque Lazarus placuit.

Quisquis igitur ad divitias facili arte pa-
randas aspiras, hoc tibi persuadeas velim.
Non potes Deo simul ſervire & Mammona.
Quid vero inquires, quo me ergo vertam:
neque divitijs carere poſſum; neque Deo ve-
lim. Audi, ſi meo utaris conſilio, poſſidebis
utrumque. Pecunijs imperare te volo, ſervire
Deo: nam

Imperat, aut ſervit collecta Pecunia cuiq;.
Expedita res eſt, modo Pecunia tibi, tu Deo
ſervias; tu illi, Deus tibi imperet. Ne ut vete-
ri adagio fertur *Pecunia vir ſis.* Themisto-
cles pro nubili virgine malebat *virum indi-
gentem pecunijs, quam pecuniam viro.*

Si tibi Regina Pecunia imperat, ſi cupidi-
tate illius tanquam compedibus tenêris,
frustra dicis: *quia dives ſum & locupletatus &*
nullius egeo: neſcis enim quia tu es miſer, &
miſerabilis, & pauper. (b) Infeliciffimi mor-
taliſum ſunt, qui affectu divitiarum ad quæ-
vis agenda patiendaque abjiciuntur, opum
mancipia, quibus malo conſilio *cor ſuum ap-
poſuerunt.* Si cælum non fert duos ſoles nec reg-
num duos Reges patitur ut quondam Ale-
xander Dario regni dimidium offerenti re-
ſpon-

a Hor. l. 1. ep. 11. b Apocal. 3. 17.

spondit, quomodo tu *cor* Mammonæ emancipatum Deo simul appones. Audies fanè illud Prophetæ *coagustatū est (cordis) stratum, ita ut alter decidat, & palliū breve utrūq; operire non potest.* *a* Eligendū igitur: utri *cor* addicere, utri servire velis, Deo an Mammonæ? Mille illi nominibus obligaris, huic nullo. Debes illi ut creatori, debes ut redemptori. *Totum quod es illi debes, à quo totum habes.* Pergo cum Bernardo loqui: *Si totum me debeo pro me factō, quid ad dam pro refectō. & pro refectō hoc modo? in primo opere me mihi dedit, in secundo opere se, & ubi se mihi dedit, me mihi reddidit?* *b* Debes illi ut summo Imperatori cuius edictū est. *Ego Dominus, hoc est nomen meū, gloriā meā alteri non dabo* *c* debes denique, ut parenti filius observantiā. Debita hæc verum suavis est servitus: longè diversa ab eā de qua Chrysofostom. *servitus Pecuniarū omni tyrannide est peior, laqueus apud Apostolū, vos disruptis, vinculis laqueo pro silite.* *d* Stulti estis qui vos, obligatā cupiditate, tā vili creaturæ submittitis, qui *vendicari estis in libertatem filiorum Dei.* Audite Ethnicum hominem Senecam. *Divitiæ apud sapientem virum in servitute sunt, apud stultum in imperio.*

a Vis

a Isa. 28. 20. *b* Bern. de quadre debito *c* Isa. 42. 8. *d* Homil 35. in ep. ad Hebr.

a Vis igitur inter sapientes censeri aude & asserere cum David *Dilexi mandata tua super aurum & topazion; propterea ad omnia mandata tua dirigebar, omnem viam iniquitatis odio habui.* b ILLUD TIBI PROPOSITUM ESTO, IN QUO CUNQUE CASU: MALLE TE CEDERE, & CARERE OPIBUS, QUAM DEUM OFFENDERE: & certum indubitatumque habeto; fore, ut quamdiu hoc tuum propositum tenueris, opibus necessarijs nunquam careas. Intelliges multo illud manifestius, ubi ea de re pluribus disseruero. Certè David omnino pollicetur, *Spera in Domino & fac bonitatem & inhabita terram & pascaris in divitiis ejus.* c Et Jobus sibi extremam calamitatem imprecatur, si hoc præceptum transgressus fuerit. *Si autem aurum robur meum, & obrizo dixi fiducia mea, & latatus sum super divitiis meis, pro frumento oriatur mihi tribulus, & pro hordeo spina.* d Hanc orationem si in ultima licet cum Jobo miseria non vanè usurpare poteris: brevi tibi rursus obventuram cum eodem felicitatem denuntio. Non credes asserenti Prophetæ? *Iunior fui etenim senui & non vidi justum derelictum, & semen ejus quarens panem.* Cōtra ta-

men

a De vita beata. c. 26. b Ps. 117. 129. c Ps. 6. 3. d Job. 31. 24. 39.

men, vidi impium superexaltatum, & elevatum sicut cedros Libani, & transivi, & ecce non erat? (a) Videbunt iusti & timebunt, & ridebunt super eum, & dicent ecce homo, qui non posuit Deum adiutorem suum, sed speravit in multitudine divitiarum suarum. (b) Quocirca, ne malo usu perdas, aut avertas à te divitias; necesse est, ut DEO TANTUM NITARIS, OPIBUS TANTUM UTARIS. Hanc regulam quamdiu ignoraveris, ceteris intelligendis idoneus non eris.

a Ps. 36. 35. 29. b Ps. 51. 5.

QUÆSTIO IV.

Quis pauper, quis dives habendus, qua item via ad divitias proxima.

PRincipio ad pugnam te, sed per levem, & præsentem victoriam ornandam, instruo. Hercules, ut aureis Hesperidum pomis frueretur, Draconem, præ foribus horti insomnem, clavâ ante confecit (si quid fabulis credimus) quam fructu potiretur. Cum bestia tibi domestica pugnandum erit, cupiditate tua, quam nisi viceris de fructu omni divitiarum desperatum est, neque probis tantum; sed & improbis frangenda hæc fera est, omnes